

Anke'rplek | stilstaan bij veranderingen in de ouderenzorg

*“Dit boek is opgedragen aan mijn vader Martin,
die in een verpleeghuis is overleden.”*

Heb je vragen, opmerkingen of suggesties?

Neem gerust contact met mij op:

 huppertzanke@gmail.com

 +31 6 55 86 66 29

© 2024, Anke Huppertz
Eerste druk december 2023
Tweede druk maart 2024

Uitgever: Ouderhart bv
Ontwerp: Vormpracht, Claudia Ritzen
Druk en distributie: Boekenplan

ISBN 97890903798784
NUR 740
Thema JKSG

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

VOORWOORD

Anke'rplek | stilstaan bij veranderingen in de ouderenzorg

Op weg naar de verankering van meer menswaardige zorg voor ouderen

Het probleem is niet dat mensen ouder worden, maar dat het zorgsysteem is verouderd. Dat is nu meer dan ooit mijn conclusie na dertig jaar actief te zijn geweest in verschillende functies in de zorg.

De columns in deze bundel verschenen in het maandblad Voilà van dagblad De Limburger toen ik als bestuurder aan het roer stond van woonzorgcentrum De Beyart in Maastricht. Ze geven inzicht in het verandertraject waarvoor ik verantwoordelijk was: meer aandacht voor de individuele mens in de late levensfase en tegelijkertijd meer aandacht voor de afbouw van vastgeroeste zorgsystemen en -patronen.

Zee van nieuwe mogelijkheden

Met diezelfde verantwoordelijkheid en persoonlijke drive blijf ik me inzetten voor een fundamentele verandering in de zorg voor ouderen. Er ligt een zee van nieuwe mogelijkheden open om die verandering effectief in gang te zetten en te verankeren in het bewustzijn en de activiteiten van iedereen die de ouderenzorg een warmer hart toedraagt. Deze bundel is daar het bewijs van.

Anke Huppertz

Inhoudsopgave

<u>1</u>	Zoeken naar openingen	7
<u>2</u>	Vandaag is de dag	9
<u>3</u>	De zin van gemeenschapszin	11
<u>4</u>	Delicatessenzaak	13
<u>5</u>	Ik wil de leiding overdragen	15
<u>6</u>	En de radio speelt zacht	17
<u>7</u>	Goed luisteren luistert nauw	19
<u>8</u>	Dé werkelijkheid bestaat niet	21
<u>9</u>	Waar worden onze medewerkers blij van?	23
<u>10</u>	Een booster zonder prik	25
♥	'Hoe wilt u bij ons overlijden?'	27
<u>11</u>	Bouwplannen uitspitten in molletjestijd	29
<u>12</u>	Gezond verstand	31
<u>13</u>	Mokkende maquette	33
<u>14</u>	De overtreffende trap van mindfulness is mindlessness	35
<u>15</u>	Ouderdom komt met gebreken van onze maatschappij	37
<u>16</u>	Ik steek een kaarsje op	39
<u>17</u>	Open huis	41
<u>18</u>	Zet het kleinste verpleeghuis maar in Madurodam neer	43
<u>19</u>	Over ISO, maar vooral over isolement	45
<u>20</u>	Eén voor allen, allen voor één	47
<u>21</u>	Zorgverkoopexperts, strategisch alliantiemangers, managers zinnige zorg ...	49
<u>22</u>	Een dal is altijd nog beter dan een berg	51
<u>23</u>	Mensenlevens duren langer en langer. Waarom?	53
<u>24</u>	We moeten onze kijk op ouderen verjongen	55
<u>25</u>	Abstract verhindert daadwerkelijk contact	57
<u>26</u>	Bezoekjes lossen eenzaamheid niet op	59
<u>27</u>	Lekker en gebroederlijk eten en drinken als vanouds	61
<u>28</u>	Over ouderen en groene blaadjes	63
<u>29</u>	Een abdijbier buiten het klooster	65
<u>30</u>	Een terugblik op de toekomst van de zorg	67

Anke'rplek | stilstaan bij veranderingen in de ouderenzorg

Zoeken naar openingen

Een schaker en voetballer doen het, net zoals een grotonderzoeker en een vis in een vangnet: zoeken naar openingen. Ze weten allemaal dat je anders niet vooruitkomt. Of, in het geval van de vis: wegkomt. Voor een bestuurder geldt hetzelfde. Zeker als het gaat om een woonzorgcentrum dat zich midden in een veranderingsproces bevindt. Zo vindt er de komende jaren nieuwbouw plaats op het terrein van De Beyart en komen er nieuwe faciliteiten zoals wellness, horeca en een kapper.

Daarbij is De Beyart van oudsher een nogal gesloten gemeenschap. We willen ons in de toekomst meer naar de buitenwereld keren, mét behoud van het eigen karakter van het woonzorgcentrum. Want dat karakter mag er zijn. De Beyart levert persoonlijke en betrokken zorg op een van de mooiste plekken van Maastricht en doet dat op een kleinschalige manier.

En in dat verband: *Il faut cultiver notre jardin*, schreef de Franse filosoof Voltaire. Vertaald: we moeten onze tuin bewerken. Daar bedoelde hij mee dat een mens niet de last van de hele (en geregeld ook onvriendelijke) wereld op zijn schouders kan dragen. Wie het goede doet in zijn eigen kleine omgeving, doet al genoeg om van de wereld een betere plek te maken.

Maar wat is klein? Daarom verwelkomt De Beyart nu al buurtbewoners die ons restaurant willen bezoeken of gebruik willen maken van onze wasserij. Dat zorgt meteen voor een uitbreiding van de sociale contacten voor onze bewoners. Voor een nog aangenamere woon- en leefplek dus en méér verbinding met de wereld.

**“Wie het goede doet
in zijn eigen kleine
omgeving, doet
al genoeg.”**

In het verlengde daarvan kunnen straks ook mensen van 'buiten' een wandeling maken door het drie hectare grote park (jardin) van De Beyart. Met daarin onder meer eeuwenoude bomen en de ruïne van de oude kloosterkerk, die je zelfs terugvoert naar de late middeleeuwen. Ook als je niet gelovig bent, vult deze omgeving je hoofd met een extra dosis spiritualiteit en energie.

Deze en mijn volgende columns in Voilà vormen – u ziet het hierboven – mijn maandelijks ankerplek tijdens de uitdagende overtocht naar het nieuwe De Beyart. Ter afsluiting: wie naar openingen zoekt, moet zich ook openstellen voor de mening van anderen. Want in feite doe je als bestuurder hetzelfde als die andere bestuurder, de automobilist.

Je kijkt voortdurend aandachtig om je heen. Dan kom je waar je zijn wilt.

Anke'rplek | stilstaan bij veranderingen in de ouderenzorg

Vandaag is de dag

Er zijn eendagsvliegen die meerdere dagen leven. En de exotische jaarvogel wordt gemiddeld vijftig jaar oud, al doet zijn naam vermoeden dat hij maar één jaar op aarde is. Tijd is dus een relatief begrip. Maar wat belangrijker is: deze dieren leven in het moment, iets wat ons mensen vaak minder goed afgaat.

Daar kan ik over meepraten. Als bestuurder is het een van mijn taken om De Beyart toekomstbestendig te maken. Daar komen allerlei nieuwbouw- en andere plannen aan te pas. Tegelijkertijd leg ik de nadruk op de rijke historie en het mooie erfgoed van ons woonzorgcentrum. Daardoor vergeet ik wel eens het heden te waarderen zoals zich dat elke dag opnieuw weer aandient.

Gelukkig heb ik mensen om me heen die het goede voorbeeld geven. Voor veel van onze bewoners glijden het verleden, maar ook de toekomst steeds verder naar de achtergrond. Ze slagen er vanwege hun hoge leeftijd en kwetsbaarheden steeds beter in om bij de dag te leven. Net als de iets minder oude, maar eveneens kwetsbare deelnemers aan de dagopvang bij onze Société en de bezoekers van dagbestedingscentrum De Scharck. Waarna ze 's avonds met een tevreden gevoel weer in hun eigen bed stappen. In die zin zou je hen dagjesmensen kunnen noemen.

De medewerkers van De Beyart doen hard hun best om het onze bewoners zo veel mogelijk naar de zin te maken. Dat krijgen ze goed voor elkaar. Ondanks het gegeven dat ze net als ik geregeld te maken hebben met de waan van de dag. En met alle veranderingen die De Beyart nu doormaakt, en zij dus evenzeer. Dan heb ik het nog niet eens over de impact die deze coronatijd heeft op de wijze waarop ze hun werk (moeten) doen.

**“Je zou veel van
onze bewoners
dagjesmensen
kunnen noemen.”**

Daarom hebben ze soms het gevoel geleefd te worden en niet zélf te leven. Dat laatste is natuurlijk wel de bedoeling. Daarom wil ik als eerste stuurvrouw weten wat onze medewerkers beroepsmatig én als mens beweegt op onze overtocht naar het nieuwe De Beyart. Om geen kostbare tijd te verliezen, wil ik daar graag nog aan toevoegen – en niet alleen voor onze medewerkers:

vergeet gisteren en wacht niet tot morgen, vandaag is de dag.

Anke'rplek | stilstaan bij veranderingen in de ouderenzorg

De zin van gemeenschapszin

Corona is niet om te lachen. Maar af en toe wel. Een kleine greep uit allerlei onzinberichten die als een hardnekkig virus opdoken en soms nog opduiken tussen alle serieuze verhalen.

Corona is een biologisch wapen van de Chinezen om de wereldmacht in handen te krijgen. Van COVID-19-vaccins kun je COVID-19 krijgen. Bovendien veranderen die vaccins je DNA-structuur. Dan is er nog een ex-president – geen viroloog – die mensen adviseerde zich te laten injecteren met een ontsmettingsmiddel. Bestraling met uv-licht zou een andere remedie zijn tegen corona. De verspreiders van al dat nepnieuws zijn ervan overtuigd dat ze de waarheid aan hun zijde hebben. Maar wat zegt dat? Ook een stilstaande klok heeft twee keer per dag gelijk.

Binnen De Beyart zijn we er tot nu toe goed in geslaagd om ons corona van het lijf te houden. In mei vorig jaar was er sprake van een handvol besmettingen onder de bewoners. In oktober volgde nog één besmetting. Dat was het gelukkig. Voor een deel is dat mazzel natuurlijk, want geen enkel gebouw is 100% coronaproof zolang wij mensen dat niet zijn. Aan de andere kant wil ik alle bewoners en medewerkers complimenteren met hun standvastigheid in het opvolgen van ons coronabeleid. Goede onderlinge communicatie en een geconcentreerde manier van werken hebben daar ook aan bijgedragen.

Daar spreekt gemeenschapszin uit. In de anderhalf jaar dat ik deel uitmaak van De Beyart ervaar ik de kracht die daarvan uitgaat. Dat staat haaks op de uitspraak die we al vele jaren zo vaak horen: mensen worden steeds egoïstischer. Maar als dat werkelijk het geval zou zijn, hadden we ons intussen allang naar het leven gestaan. In feite komt die uitspraak erop neer dat we juist niet willen dat er een één tegen allen-maatschappij ontstaat.

“Ook een stilstaande klok heeft twee keer per dag gelijk.”

De gemeenschapszin in ons woonzorgcentrum is belangrijker dan goed geoutilleerde gebouwen en state-of-the-artdomotica. Voorzieningen waar vastgoedinvesteerdere en projectontwikkelaars zich hard voor maken en waar zorgorganisaties welwillend of onder druk in meegaan. Die voorzieningen hebben zeker toegevoegde waarde, maar ze leiden niet automatisch tot een aangenamer leven.

Er daadwerkelijk voor elkaar zijn. Naar elkaar luisteren. En elkaar helpen om een woon- en leefgemeenschap te creëren waarin plek is voor iedereen en waarin iedereen van waarde is. Daar gaat het om. Dat is de zin van gemeenschapszin.